

СІКОРСЬКА ІРИНА

кандидатка мистецтвознавства, старша наукова співробітниця відділу музикознавства та етномузикології Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України (Київ, Україна).

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3485-9206>

SIKORSKA IRYNA

a Ph.D. in Art Studies, a senior research fellow at the Musicology and Ethnomusicology Department of M. Rylskiy Institute of Art Studies, Folkloristics and Ethnology of the National Academy of Sciences of Ukraine (Kyiv, Ukraine).

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-3485-9206>

Бібліографічний опис:

Сікорська, І. (2023) Презентація Української музичної енциклопедії у Відні. *Народна творчість та етнологія*, 2 (398), 101–104.

Sikorska, I. (2023). Presentation of Ukrainian Musical Encyclopaedia in Vienna. *Folk Art and Ethnology*, 2 (398), 101–104.

© Видавництво ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2023. Стаття опублікована на умовах відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

ПРЕЗЕНТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИЧНОЇ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ У ВІДНІ

Упродовж 19–21 травня 2023 року у Відні на базі Інституту музикології (Institute for Musicology) та Інституту східноєвропейської історії (Institute for East European History) Віденського університету (of the University of Vienna) відбулася Міжнародна наукова конференція «Україна в музичній історії: Переоцінювання» («Ukraine in Music History: A Reassessment»). Ініціаторами й координаторами проекту стали двоє молодих музикологів: Лія Батстон (Leah Batstone, Відень, Нью-Йорк) та Рутгер Гелмерз (Rutger Helmers, Амстердам). Участь у ній взяли близько 40 науковців з Австрії (Відень), Великої Британії (Бристоль, Лондон), Канади (Едмонтон), Німеччини (Дрезден, Гайдельберг, Ганновер, Лейпциг, Мюнстер, Регензбург), Польщі (Жешув), Сполучених Штатів Америки (Аризона, Міддлбері, Міннесота, Мічиган, Нью-Йорк, Пітсбург, Сан-Дієго), Чехії (Оломоуц), Швейцарії (Берн) – етномузикологи, музикознавці, історики. Україну представляли науковці Львівської національної музичної академії ім. М. Лисенка, Національної і Муніципальної музичних академій та Українського інституту (Київ). Було виголошено понад 20 доповідей. Спілкування відбувалося переважно англійською та українською мовами. Прозвучало привітання учасникам Конференції від директорки Інституту мистецтвознавства, фольклористики та

етнології ім. М. Т. Рильського (ІМФЕ) академіка Ганни Скрипник з пропозиціями координації наукової діяльності та реалізації спільних проєктів.

У рамках цього представницького форуму відбулася презентація шести томів **Української музичної енциклопедії (УМЕ)**, над якою вже понад два десятиліття працюють співробітники відділу музикознавства та етномузикології ІМФЕ (голова редколегії – академік НАН України Ганна Скрипник), що наочно засвідчує зрілість і самодостатність української музичної культури. Наголошено, що це перше у світі українське академічне видання «узагальнює сучасне бачення української музичної культури, відображаючи її в синхронному й діахронному вимірах у контексті світових духовних здобутків» (цит. «Від редколегії»).

Акцентовано унікальність Української музичної енциклопедії: вона полягає в представленні вітчизняної музичної культури в усьому її багатстві й розмаїтті. Кожен із 5-ти томів УМЕ, що вийшли друком упродовж попередніх років, містить приблизно 2000 гасел та 1000 ілюстрацій. Енциклопедичні статті подають інформацію про композиторів, музикознавців, педагогів, виконавців, режисерів, сценографів, хореографів та діячів інших сфер музичної культури, а також про різні жанри, види, форми, стилі, течії, напрями, інструментарій, установи, видавництва та періодичні видання. До УМЕ також залучено матеріали про музичну культуру представників національних менших та етнічних груп нашої держави. Представлено музичний доробок українців зарубіжжя, висвітлюються творчий шлях митців та явища світової музичної культури в їх зв'язках з Україною (цей принцип «україноцентризму» є ключовим у концепційній доктрині видання). На відміну від аналогічних видань, УМЕ містить також характеристику авторського стилю композиторів, творчої манери виконавців, докладну довідково-документальну частину.

Усі викладені засади було проілюстровано в ході презентації на прикладі шостого тому («Рааб–Сятецький», співголови редколегії тому – докторка мистецтвознавства, завідувачка відділу музикознавства та етномузикології ІМФЕ Олена Немкович та кандидатка мистецтвознавства Ольга Кушнірук; відповідальний редактор – кандидатка мистецтвознавства Ірина Сікорська; відповідальний секретар - кандидатка мистецтвознавства Інна Ліснюк; відповідальні за літери – кандидатки мистецтвознавства Ірина Горбунова, Ольга Кушнірук, Оксана Летичевська), завершеного в умовах повномасштабного вторгнення росії, коли суттєво ускладнився доступ до бібліографічних джерел та коли частина співробітників опинилася за кордоном. Том містить близько 1000 статей (приблизно стільки ж ілюстрацій) з відомостями про життя і творчість понад 100 композиторів (з-поміж них найвидатніші – Дмитро та Левко Ревуцькі, Кирило Стеценко, Валентин Сильвестров, Мирослав Скорик та Євген Станкович та ін.), понад 200 співаків (Белла Руденко, Анатолій Солов'яненко, Василь Сліпак, Руслана та ін.), понад 80 піаністів (з-поміж них – легендарний Святослав Ріхтер). У ньому також інформується про церковну та рок-музику, рококо та романтизм, семпл, сольфеджіо, сопілку тощо. З огляду на фахову спрямованість учасників конференції під час презентації ширше було представлено українське музикознавство (том містить відомості про майже 70 науковців). В українському контексті розглянуто доробок Гуго Рімана та Ігоря Стравінського. Наукову діяльність та поетичну творчість патрона нашого Інституту Максима Рильського представлено за вміщеними в Енциклопедії матеріалами в «музичному» ключі. На презентації окремо було наголошено на енциклопедичні статті про австрійсько-українські музичні зв'язки та про патріотичну організацію «Віденська Січ».

Звісно, обмежений регламент виступу (20 хвилин) не дозволив представити УМЕ в усій повноті, проте основну ідею було наголошено: Українська музична енциклопедія дозволяє

Ілюстративна презентація
шести томів Української музичної енциклопедії

Передача шести томів Української музичної енциклопедії бібліотеці Інституту музикології Віденського університету. м. Відень, Республіка Австрія. 22.05.2023 р.

розглядати історію української музичної культури як цілісне явище, вписане в контекст світової культури як рівноправна її складова. Її переклад англійською мовою міг би суттєво сприяти поширенню обізнаності про українську музичну культуру у світі. Опубліковані томи УМЕ розміщено на сайті ІМФЕ за посиланням: <https://www.etnolog.org.ua/>.

Наступного дня по завершенні Конференції шість томів УМЕ було передано в дарунок бібліотеці Інституту музикології Віденського університету. Їх буде розміщено поміж інших довідково-енциклопедичних видань у відкритому доступі, що суттєво сприятиме підвищенню рівня обізнаності читачів, які цікавляться українською музичною культурою, та стимулюватиме нові напрями досліджень з українознавства.

Надійшла / Received 30.05.2023

Рекомендована до друку / Recommended for publishing 13.06.2023